

เรื่อง การขับไล่สิ่งไม่ดีออกจากชุมชนของชาวเขา

รายละเอียด

เทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว เป็นเทคโนโลยีที่จัดขึ้นประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี ซึ่งจะตรงกับช่วงที่พืชพันธุ์ที่ปลูกลงไปในไร่มีผลผลิต และเริ่มที่จะเก็บเกี่ยวได้แล้ว อาทิ เช่น แตงโม แตงกวา พืชผักต่างๆ เป็นต้น เทศกาลนี้จัดขึ้นมาเพื่อขับไล่สิ่งไม่ดีออกจากชุมชน เช่น ภูตผีปีศาจที่มาอาศัยอยู่ในชุมชน อาช่าเรียกว่า “แหะ” รวมไปถึงโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ โดยมีการแกะสลักไม้เนื้ออ่อนเป็นดาว หอก ปืน อาฆ่าเรียกอุปกรณ์เหล่านี้ว่า “เตาแม” เป็นเครื่องหมายที่ใช้ในการขับไล่สิ่งไม่ดีออกจากชุมชน มีการตะโหนดร้องดังๆ โดยเติกๆ ในหมู่บ้านจะมีการแต่งหน้าโดยใช้สีให้ดูน่ากลัวที่สุด ส่วนในเมืองนั้นถือดาว หรือหอกที่ทำจากไม้ที่มีลวดลาย การตอบแต่งอย่างละเอียดเติกๆ ก็จะรวมกันเป็นกลุ่มหลายๆ คน เดินเข้าไปในแต่ละบ้าน โดยจะเข้าทางประตูหน้าและตะโหนดร้องเสียงดังว่า “โซ้ โซ้ โลๆ” เพื่อให้สิ่งไม่ดีต่างๆ ที่อยู่ในบ้านหัวดกลัวและออกไปจากบ้าน ขณะที่เด็กเข้าไปในบ้าน เด็กสามารถที่จะค้นหาผลไม้ต่างๆ มารับประทานได้ บางครอบครัวก็จะนำแตงกวาไว้ให้เด็กได้ลิ้มลอง จากนั้น

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เด็กก็จะเดินออกทางหลังบ้าน ระหว่างที่ออกไปก็จะมีการจุดประทัดและยิงปืน เทศกาลนี้อาจถือเป็นเทศกาลที่นำไปสู่ฤดูกาลใหม่อีกด้วยก็ตามนี่ คือจะเริ่มเข้าหน้าหนาว และหลังจากเทศกาลนี้เสร็จก็ยังสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้หลากหลาย ได้แก่ การแต่งงาน การละเล่นเป่าแคน การออกไปล่าสัตว์ เสมือนการอุৎปราษฐของไทย

ขั้นตอนในการประกอบพิธีกรรม

วันที่ 1 ผู้หญิงก็จะออกไปลักน้ำที่บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ เพื่อนำมาประกอบพิธีกรรมในบ้านของตน น้ำที่ตักมาจากบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์อ่าข่าเรียกว่า “อี้ อี้ช้อ” หมายถึงน้ำบริสุทธิ์ และในวันนี้ก็มีการทำข้าวปูก ข้าวปูกหรือห่อถ่องคือข้าวที่ได้จากการทำอย่างละเอียด โดยก่อน ที่จะทำก็จะนำข้าวสาร (ข้าวเหนียว) แช่ไว้ประมาณ 1 คืน พอรุ่งเช้าก็นำมา弄 หลังจากนั้นเสร็จ หรือได้ที่แล้วก็จะมีการปoryด้วยน้ำอีกรอบหนึ่ง แล้วก็นึ่งต่อระหว่างที่รือข้าวสูก ก็จะมีการทำคำพสมเกลือไปด้วยเพื่อไม่ให้ ข้าวเหนียวที่ทำติดมือเวลานำมาปั้น ข้าวปูกซึ่งต้องใช้ในการทำพิธี เช่นกัน วันนี้ทั้งวันจะเป็นการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาทั้งนั้น ซึ่งสถานที่ในการทำพิธีกรรมก็จะเป็นทางฝั่งผู้หญิง ที่หันผิบ人民币 “ปาะເລາະປາທຸ”

วันที่ 2 วันนี้เป็นวันที่เด็กๆ จะทำเครื่องมือที่ใช้ในการไล่สิงไม่ดือออกจากบ้านหรือชุมชน หลังจากที่ทำเครื่องมือเสร็จ เด็กๆ ก็จะพา กันไปตะโภนไล่ตามบ้านต่างๆ ในวันนี้เด็กๆ ก็จะไล่กันจนถึงเย็น ส่วนทางผู้นำศาสนา ก็จะมีการทำพิธี “โจ้ว ยอง ล้อ” คือเป็นการไหว้ครูในตำแหน่ง และมีการเลี้ยงอาหารแรก ซึ่งตำแหน่ง “โจ้วมา” จะประกอบพิธีไหว้ครูในพิธีนี้เท่านั้น ในพิธีก็จะมีการฆ่าหมู และผู้เฒ่าผู้แก่อวยพรให้กัน และกัน เมื่อถึงตอนเย็น เด็ก และผู้ใหญ่ก็จะมารวมตัวกันที่บ้านของผู้นำศาสนา “โจ้วมา” และนำดาบที่แกะสลักทั้งหลายแล้วเดินออกไปลักกิ่วทางเข้าประตูหมู่บ้าน โดยก่อนที่จะมีการปัก ก็จะมีการยิงปืนครั้งใหญ่ อ่าข่าเรียกว่า “ค้องແຍ້ຈູ່ເວົ້ວ” คือการรวมตัวยิงปืน เป็นการส่งท้าย

เมื่อยิงปืนเสร็จก็จะนำดาบใหญ่ อ่าข่าเรียกว่า “เตามา” ที่เป็นคู่ใหญ่ทำเสพาด สิ่งนี้จะเป็นตัวที่ป้องกันไม่ให้สิงไม่ดือเข้ามาในหมู่บ้านอีก ส่วนดาบเล็กๆ ก็ปักไว้ข้างๆ เสาประตูหมู่บ้าน เสร็จจากนี้ก็แยกย้ายกันกลับบ้านพอกาเย็น ก็จะมีการทำพิธี “อ่าเฝ່ວ ล้อກອງຊູເວົວ” คือการทำความสะอาด เครื่องเช่นไห้วัต่างๆ และเก็บเข้าตู้บรรจุ เป็นอันว่าเสร็จพิธีไล่สิงไม่ดือจากชุมชน “ค้องແຍ້ອ່າເຟ່ວ”

ภาพโดย : <http://www.thaigoodview.com/library/contest2553/type1/social03/01/images/img85.gif>

คำสำคัญ : เทศกาลค่องແຍ້ອ່າເຟ່ວ

ที่มา : <http://www.openbase.in.th/node/1461>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : ภาณุจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-25

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=170&code_db=610004&code_type=05